

Digitale geletterdheid

Aansluiting basisonderwijs en voortgezet onderwijs

November 2019

slo

nationaal
expertisecentrum
leerplan-
ontwikkeling

2020 SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling), Enschede

Het Erasmus in Almelo heeft samen met SLO een voorbeelduitwerking gemaakt voor digitale geletterdheid. Het voorbeeld geeft aan wat leerlingen moeten kennen en kunnen op het gebied van digitale geletterdheid aan het eind van het basisonderwijs om zo een goede aansluiting met het voortgezet onderwijs te realiseren. Hierbij is gebruik gemaakt van de leerlijnen voor [digitale geletterdheid van SLO](#). In het ontwerp is ook gekeken naar de conceptvoorstellen voor [digitale geletterdheid binnen Curriculum.nu](#).

Informatie

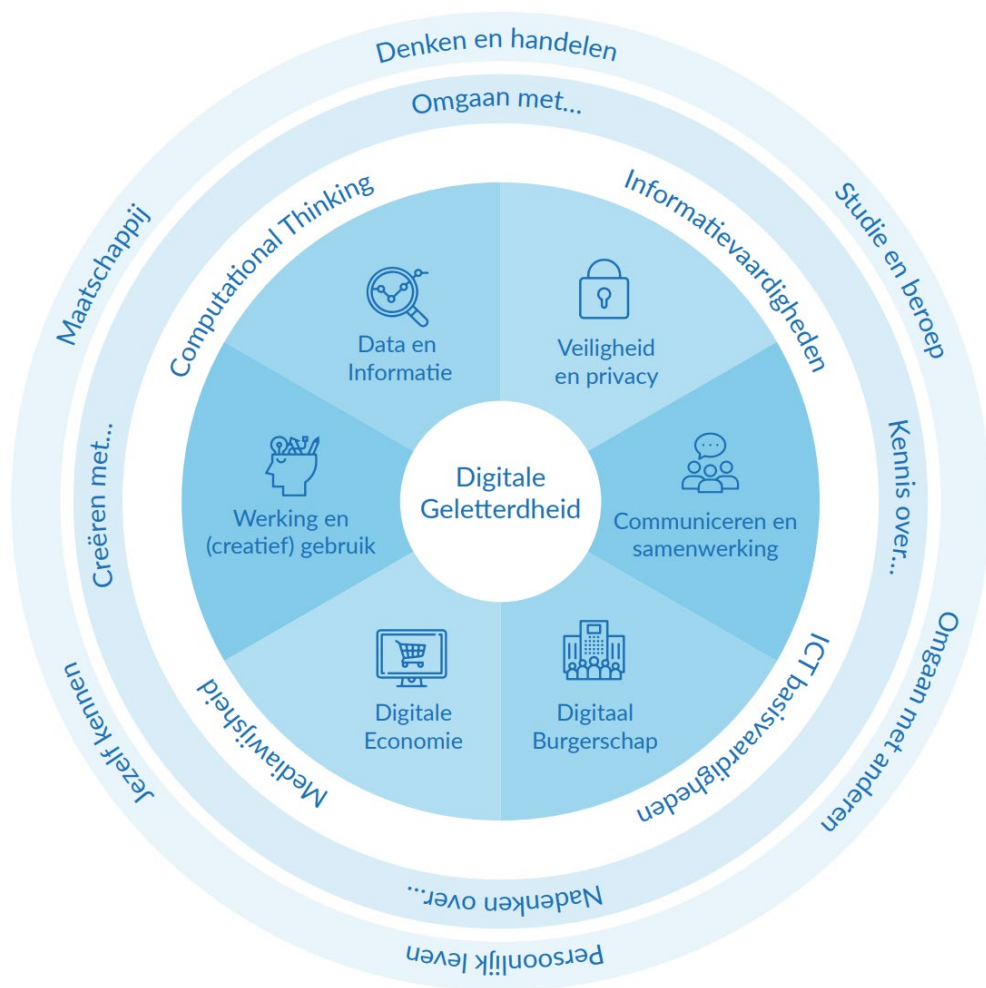
SLO

Postbus 2041, 7500 CA Enschede

Telefoon (053) 4840 840

Internet: www.slo.nl

E-mail: info@slo.nl

Data en Informatie

Veiligheid en privacy in de digitale wereld

De werking en het (creatieve) gebruik van digitale technologie

Digitale communicatie en samenwerking

Digitaal Burgerschap

Digitale Economie

ICT-basisvaardigheden

Digitale technologie gebruiken

1. Ik noem voorbeelden van soorten computers en hoe ik deze kan gebruiken zoals rekenmachine, magnetron, kassa, speelgoed.
2. Ik kan de onderdelen van een computer benoemen zoals scherm, toetsenbord, muis, stekker, lader, adapter.
3. Ik gebruik apparaten zoals pc's, tablets, spelcomputers, tv's en telefoons om video's te kijken, spellen te spelen en informatie te vinden.
4. Ik leg uit hoe menu's werken op tablets, tv's en telefoons en kan die gebruiken om te doen wat ik er mee van plan ben.
5. Ik maak verbinding met een netwerk zoals wifi, bluetooth.
6. Ik noem voor- en nadelen van het gebruik van computers zoals het snel kunnen versturen van berichten, sociale contacten, foute berichten, vereenzaming, slecht slapen, schade voor ogen.
7. Ik leg uit hoe je verschillende soorten toetsenborden gebruikt zoals van een pc, een tablet of afstandsbediening.

Bestanden beheren

8. Ik gebruik een computer bijvoorbeeld om op te starten en in te loggen met gebruikersnaam en wachtwoord.
9. Ik beheer mijn mappen en bestanden door ze te maken, te verwijderen en te verplaatsen.
10. Ik sla bestanden op met een duidelijke logische naam en datum zoals 2019-06-10 Sjors boekbespreking over Snuf de hond.
11. Ik maak een logische structuur, met duidelijke namen voor mappen, die ook anderen begrijpen zoals Boekverslagen\Groep 7b\Sjors Bennemars.
12. Ik leg uit hoe ik programma's installeer en/of verwijder op een pc, een tablet of telefoon.

Toepassingen voor tekstverwerking, presentatie en internet gebruiken

13. Ik schrijf een verslag op een computer met onderdelen als inhoudsopgave, kopjes, paginanummering, plaatjes.
14. Ik maak een presentatie op een computer met onderdelen als inhoudsopgave, leesbare teksten, logische structuur, plaatjes en animaties.
15. Ik pas bestaande bestanden aan en voorzie de bestanden van 'opmerkingen'.
16. Ik gebruik een internetbrowser efficiënt en veilig zoals tabbladen gebruiken, geschiedenis gebruiken, webadressen opslaan.
17. Ik zoek en vind informatie zoals video's, plaatjes en tekst op internet en kan die gebruiken door te kopiëren, knippen en plakken.

Veilig online omgaan met privacy voor jezelf en anderen

18. Ik ben mij ervan bewust wat ik online zeg over mijzelf en anderen.
19. Ik let goed op dat ik online geen berichten verstuur waar ikzelf of anderen last van hebben.
20. Ik ben mij ervan bewust dat alles wat ik online verstuur opgeslagen kan worden en opnieuw gebruikt kan worden zoals foto's, video's en berichten.
21. Ik houd mijn wachtwoorden die ik gebruik geheim en zorg dat ze niet te raden zijn voor anderen.
22. Ik leg uit dat lang werken of spelen met de computer, tablet of telefoon slecht is voor mijn ogen, rug en hoofd en maak daar zelf gezonde keuzes in.

Sociale media gebruiken

23. Ik verstuur berichten met foto's, video's, verslagen en presentaties online naar anderen.
24. Ik verstuur via social media alleen persoonlijke berichten naar mensen die ik echt ken.
25. Ik gebruik passende sociale media voor het publiceren van mijn berichten.
26. Ik leg uit met wie ik berichten deel als ik gebruik maak van social media zoals Whatsapp, Instagram of Snapchat.
27. Ik leg uit wie mij kan volgen op social media zoals Instagram.
28. Ik breng anderen niet in problemen met mijn gebruik van social media.

Informatievaardigheden

STAP 1: Informatieprobleem formuleren

1. Ik kan een vraag zo stellen dat ik de informatie krijg om een antwoord te vinden.
2. Ik kan meerdere vragen stellen als de informatie niet duidelijk is om een antwoord te vinden.

STAP 2: Zoekstrategieën bepalen

3. Ik kan verschillende digitale bronnen gebruiken om informatie te vinden zoals wikipedia, nieuwspagina's routeplanners en weersverwachtingen.
4. Ik gebruik trefwoorden die mij informatie geven die ik nodig heb.

STAP 3: Verwerven en selecteren van informatie

5. Ik kan vertellen waarom gevonden informatie juist of onjuist is.
6. Ik kan op verschillende manieren zoeken door andere trefwoorden of andere zoekmachines te gebruiken.
7. Ik kies een andere manier van zoeken als ik geen of onjuiste informatie vind.

STAP 4: Verwerken van informatie

8. Ik kan gevonden informatie gebruiken om een vraag te beantwoorden.
9. Ik kan aangeven of de informatie juist is en waarom.
10. Ik vergelijk informatie van verschillende bronnen om na te gaan of de informatie klopt.
11. Ik houd bij welke bronnen ik heb gebruikt.

STAP 5: Presenteren van informatie

12. Ik kan de gevonden informatie ook aan anderen vertellen of laten zien.

STAP 6: Evalueren en beoordelen

13. Ik kan vertellen waarom mijn antwoord op de vraag juist is.

Mediawijsheid

Bewust zijn van de medialisering van de samenleving

1. Ik herken verschillende media
2. Ik leg uit wat de relatie is tussen mediaboodschap en mediadrager
3. Ik leg uit dat media overal aanwezig zijn in de leefwereld van mensen
4. Ik herken de invloed van media in mijn eigen omgeving
5. Ik leg uit dat media veel en vaak worden gebruikt
6. Ik onderzoek hoe mensen met media omgaan
7. Ik besef dat media steeds veranderen

Kennis hebben van verschillende soorten media

8. Ik leg uit wat de belangrijkste doelstellingen zijn van commerciële, informerende, amuserende en meningsvormende onlineberichten
9. Ik onderzoek de manieren waarop commerciële, informerende, amuserende en meningsvormende berichten eruitzien in verschillende media

Kennis hebben van de invloed van media op de werkelijkheid

10. Ik herken de mediaboodschap in verschillende bronnen
11. Ik herken of een mediaboodschap gekleurd is
12. Ik onderzoek de betrouwbaarheid van een mediabericht
13. Ik herken of mediaberichten vooroordelen en rolpatronen wel of niet bevestigen/versterken
14. Ik reflecteer over hoe waar/eerlijk een mediabericht is
15. Ik leg uit hoe reclames inspelen op voorkeuren in koopgedrag van mensen
16. Ik ontwikkel een weerbare houding ten opzichte van mediaboodschappen

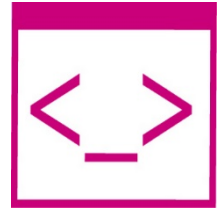
Omgaan met media en sociale netwerken

17. Ik leg uit wat de voor- en nadelen zijn verschillende sociale netwerken
18. Ik ontdek wat de mogelijkheden van sociale netwerken zijn voor het delen van informatie
19. Ik herken ongewenste communicatie bijv. flaming en weet hoe ik dit bespreekbaar kan maken
20. Ik bedenken manieren om zo goed mogelijk met media om te gaan
21. Ik bespreek risico's van het delen van persoonlijke informatie op media en sociale netwerken

Nagaan hoe ik zelf media gebruik

22. Ik ga bewust om met media voor mezelf bijv. type media, hoe lang en hoe vaak ik media gebruik
23. Ik leg uit wat de invloed is van mijn mediagebruik op mijn eigen levensstijl en hoe ik naar de wereld kijk
24. Ik herken mijn eigen patronen mediagebruik en weet of dat gezond voor mij is

Computational Thinking

Probleem herformuleren

1. Ik ga na of een probleem door een computer opgelost kan worden
2. Ik stel een vraag zo dat een computer hem kan oplossen
3. Ik controleer of de oplossingen van een computer kloppen

Gegevens verzamelen

4. Ik verzamel gegevens die te gebruiken zijn door een computer

Gegevens analyseren

5. Ik kan gegevens zoals getallen en woorden ordenen
6. Ik herken patronen

Gegevens visualiseren

7. Ik maak met verzamelde gegevens een afbeelding maken met de computer

Probleemdecompositie

8. Ik verdeel een opdracht in taken
9. Ik geef volgorde aan in opdrachten en taken
10. Ik combineer taken in een opdracht

Automatisering

11. Ik los problemen op in stappen
12. Ik herken onderdelen die herhalen en die door de computer op te lossen zijn

Algoritmes en procedures

13. Ik gebruik algoritmes om problemen op te lossen
14. Ik kan algoritmes gebruiken om programma's te schrijven

Parallellisatie

15. Ik geef voorbeelden van taken die gelijktijdig uitgevoerd kunnen worden

Abstractie

16. Ik geef moeilijke situaties weer in mijn eigen woorden zoals de werking van buienradar
17. Ik vergelijk moeilijke situaties met elkaar zoals buienradar en een routeplanner

Simulatie en modellering

18. Ik maak een routebeschrijving
19. Ik voer een routebeschrijving uit
20. Ik herstel fouten in een routebeschrijving